

Kreativní výuka německého jazyka u dětí

(průvodce studiem)

PhDr. Ivona Dömischová, Ph.D.

Studijní text si klade za cíl inspirovat studenty a motivovat je pro budoucí práci učitele/učitelky německého jazyka. V úvodu textu se studenti seznámí se současnou situací výuky cizích jazyků na základních školách v ČR, jaké konkrétní jazyky se vyučují, kolik žáků se učí jednotlivé jazyky. Získají základní přehled o obsahu *Norimberských doporučeních pro rané osvojování cizího jazyka*, která jsou primárně určena pro ranou výuku cizího jazyka, avšak vybraná doporučení jsou velmi vhodně aplikovatelná i na počáteční výuku cizího jazyka na základní škole, zejména z metodicko-didaktického hlediska. V praktické části práce se studenti seznámí s možnými aktivitami, díky kterým lze procvičit jednotlivé jazykové dovednosti. Jedná se o příklady nápadů, které studenti dále mohou rozvíjet, přetvářet a přizpůsobovat tak jednotlivým žákům dle jejich aktuální jazykové úrovně

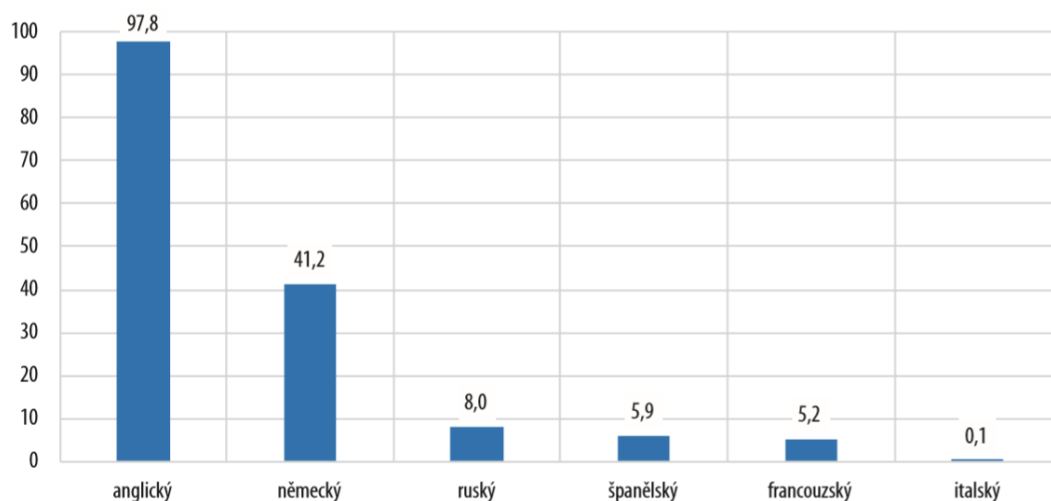
VÝUKA CIZÍCH JAZYKŮ NA ZÁKLADNÍCH ŠKOLÁCH V ČR

Nabídka jazyků v jednotlivých státech Evropské Unie závisí na více faktorech (politické, kulturní, hospodářské a společenské podmínky v dané zemi, zahraniční politika, mezinárodní postavení země atd.). Podpora výuky jazyků je v ČR dána jazykovou politikou Rady Evropy a Evropské Unie. Ta je vedena snahou o zavádění takových opatření, která zvýší jazykovou úroveň svých občanů. Nejen na podporu jazykové úrovně byl vypracován tzv. *Národní plán výuky cizích jazyků s akčním plánem pro období 2005–2008*. Dalším dokumentem je Bílá kniha (2007, s. 37–51), která si jako jeden z cílů vzdělávání stanoví posilování výuky cizích jazyků a postupné zavádění dvou cizích jazyků na všech typech škol, včetně zajištění návaznosti výuky cizích jazyků na středních školách.

Česká republika během minulých let postupně snížila dolní hranici zahájení jazykové výuky na základních školách. V 90. letech se s cizím jazykem začalo v 5. třídě základní školy, od roku 1995 pak dokonce ve 4. třídě. V současné době platí nařízení MŠMT vydané roku 2006, kdy se s prvním jazykem začíná od 3. třídy základní školy (v příhraničních oblastech již od první třídy).

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

OTÁZKA: Jaké jazyky se vyučují na základních školách v České republice?

Žáci učící se cizí jazyk

Česká školní inspekce zveřejnila v roce 2018 aktuální údaje zastoupení jednotlivých cizích jazyků na základních školách v ČR. Anglický jazyk s téměř 98 % zaznamenává první místo, německý jazyk je na místě druhém.

Stejně tak jako ve většině států Evropské Unie se jako první cizí jazyk vyučuje angličtina, na kterou je nazíráno dle její praktické uplatnitelnosti a užitečnosti jako na jazyk „lingua franca“. Podle většiny rodičů je tento jazyk vnímán jako jazyk, který je zárukou investice do vzdělání a budoucnosti dítěte, který zaručí úspěšnost v budoucím profesním životě.

OTÁZKA: Jaká je situace s výukou německého jazyka během posledních tří let?

Žáci učící se cizí jazyk	2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	Počet	Podíl	Počet	Podíl	Počet	Podíl
Celkem	392 554		391 426		390 479	
Anglický	381 614	97,2	381 614	97,6	381 899	97,8
Francouzský	22 967	5,9	21 625	5,5	20 148	5,2
Německý	158 311	40,3	160 101	40,9	160 940	41,2
Ruský	30 736	7,8	30 924	7,9	31 334	8,0
Španělský	22 213	5,7	22 118	5,7	22 896	5,9
Italský	452	0,1	474	0,1	454	0,1

U německého jazyka (podobně jako u ruštiny, španělštiny) dochází k mírnému vzrůstu, řádově jednoho procenta. Zájem mírně klesl pouze o francouzštinu.

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

PRO ZÁJEMCE

Pro zajímavost uvádíme názor publikovaný v *Norimberských doporučeních* (2010, s. 8), který se týká obráceného pořadí, kdy se dítě začne jako první učit jiný cizí jazyk než angličtinu.

Je-li na začátku osvojování cizích jazyků zprostředkován v souladu s potřebami dítěte a s dlouhodobou perspektivou jiný cizí jazyk (myšleno než angličtina), může se vybudovat pozitivní postoj k tomuto cizímu jazyku a příslušné kultuře. S angličtinou lze pak při této konstelaci začít s časovým posunem až po třech nebo čtyřech letech, a to s poněkud větší intenzitou, takže dosažení vytčeného kompetenčního stupně v angličtině není nijak omezeno. Některé studie dokonce dokládají, že žáci mohou mít z tohoto „obráceného“ pořadí jazyků užitek (Orešič, 2002).

EXISTUJE OPTIMÁLNÍ VĚK PRO ZAČÁTEK CIZOJAZYČNÉ VÝUKY?

Shrnutí názorů na ranou výuku cizích jazyků přináší Naivar (2010, s. 34-37) ve své knize *„Raná výuka cizích jazyků v České republice na konci 20. století.“*, ve které představuje pohledy mnoha autorů na problematiku rané výuky cizích jazyků včetně celkového přehledu dosavadního zkoumání této problematiky. Autoři se vesměs shodují, že 20. století nepřináší jednoznačné závěry ohledně doby, kdy začít s výukou cizího jazyka. Je pravdou, že Najvar (2010) argumentuje vyjádřeními autorů publikací ze 70., 80. let minulého století. Za všechny uvedeme např. názory Sterna (1983, s. 366–367), že učit se cizím jazykům je možné v různém věku, na různých stupních zralosti, od dětství až do dospělosti, a že každé věkové stadium má své výhody a své nevýhody pro učení se cizím jazykům.

Dolní věkový limit pro cizojazyčnou výuku je dosud předmětem sporu. Připouští se možnost osvojování cizího jazyka již v předškolním věku, ale ne všichni autoři s tím souhlasí z obavy, aby tvorba dalšího jazykového systému nezasáhla rušivě do konstituování mateřského jazyka (viz Ingram, 1964; Asher-Garcia, 1969; Golubev, 1966 aj.). Argumentuje se při tom zejména výzkumem bilingválních dětí, jejichž mateřský jazyk vykazuje některé horší parametry oproti jazyku mateřskému u monolingválních dětí. Jde například o rychlost vybavování, kapacitu bezprostřední slovní paměti apod. (srov. Barsuk, 1970). Všichni tito autoři souhlasí však s tím, že počátek cizojazyčného vyučování by neměl překračovat věk 7-9 let, v krajním případě 11 let. Důvodem je, že děti tohoto věku se snadno učí nápodobou, a kromě toho mají zvláštní schopnost jednorázového učení, tj. učení bez opakování. Tato schopnost je silně rozvinuta v raném věku, později slábne, až konečně mizí. (Hendrich, 1988, s. 50)

Naproti tomu tzv. *Norimberská doporučení k ranému osvojování cizího jazyka* (2010), že leze celosvětově pozorovat trend posouvání dolní hranice osvojování cizího jazyka, než tomu bylo před 15 lety.

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

NORIMBERSKÁ DOPORUČENÍ K RANÉMU OSVOJOVÁNÍ CIZÍHO JAZYKA

Kurikulárním základem k ranému osvojování cizího jazyka jsou tzv. *Norimberská doporučení k ranému osvojování cizího jazyka*, jejichž vznik datujeme do roku 1996. Na jejím vzniku se podílela řada odborníků z 22 zemí celého světa. Doporučení jsou platná dodnes. Jsou průběžně aktualizována, avšak vždy tak, aby byla zachována priorita pohledu na potřeby dětí z hlediska jejich potřeb a vývoje, nikoli z hlediska potřeb či úhlu pohledu vzdělávacího systému nebo pohledu příslušných zemí a jejich institucí. Tato publikace se obrací na všechny, kteří působí v oblasti rané výuky cizích jazyků.

Nyní se seznámíme s nejdůležitějšími všeobecně platnými doporučeními, které jsou v publikaci obsažena. Pro naše účely je důležité jmenovat např. učivo a didakticko-metodické postupy, které jsou taktéž uplatnitelné i ve výuce na 1. stupni ZŠ.

Výběr tematického a jazykového obsahu učiva se řídí podle zájmů dítěte a jeho vývoje z hlediska psychologie učení. Učivo by mělo odpovídat zájmům dítěte a dále je rozšiřovat, oslovovat jeho pocity, podporovat jeho úsilí, fantazii a kreativitu a bavit ho.

Používání autentických jazykových materiálů: Učivo by mělo být zprostředkováváno s využitím autentických učebních materiálů. Doporučují se jednoduché typy textů, jako např. rýmy, písně, říkadla, pohádky nebo příběhy.

Učivo by se mělo týkat následujících témat:

- já a moje rodina/přátelé, škola, hry, záliby, sport, zvířata, cestování, roční období/počasí, jídlo a pití, tělo/zdraví, oblečení, svátky a zvyky, ochrana životního prostředí/odpovědný přístup k životnímu prostředí atd.

METODICKO-DIDAKTICKÉ PRINCIPY PRO RANOU VÝUKU CIZÍCH JAZYKŮ

Raná výuka by měla dětem zprostředkovat pouze ty výrazy a slovní spojení, které dítě zná ze svého mateřského prostředí a rozumí jim. Jazykové struktury pak dítě vnímá jako pevně dané fráze. Učební osnovy by proto měly stanovovat nejen výběr témat, ale také struktury, které by si děti měly v souvislosti s příslušným tématem osvojit a které by měly být obsaženy v obrázkových knížkách a učebnicích. Nemělo by se zapomínat na zařazení mezikulturních reálií.

Raná výuka jazyka má být přizpůsobena individuálním potřebám každého dítěte podle jeho individuálního vývoje. Podle vývojového stadia dítěte je výuka zejména v počáteční fázi

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

zaměřena především na slyšený a mluvený jazyk. Vycházet by se také mělo ze zájmů dítěte a potřeb. Měli bychom podporovat rozvoj jeho motivace a tvořivosti.

Obecné metodicko-didaktické principy pro výuku cizích jazyků

Hendrich (1988. s. 77-84) uvádí hlavní didaktické principy, které je třeba respektovat ve výuce cizích jazyků. Považujeme za důležité se s nimi seznámit detailněji, jelikož mají velký přesah a jsou univerzálně platné.

1. *Princip jednoty vzdělávání a výchovy.* Jde jen o různé aspekty jednoho celistvého procesu, který označujeme jako výchovné vyučování. Jednotící bází pro uplatnění a respektování principu jednoty vzdělávání a výchovy jsou především vhodně volené texty v učebnicích a ostatních studijních materiálech.

2. *Princip vědeckosti.* Veškeré materiály i učitelovy výklady musí odpovídat současné úrovni a stupni vědeckých poznatků. Týká se to i vývojových tendencí v cizím jazyce, lingvostylu a realii, včetně vyučovacích postupů a didaktických prostředků.

3. *Princip přiměřenosti.* Cíl výuky musí být reálný a splnitelný s přihlédnutím k věku žáků, k učebnímu plánu (počtu hodin a délky studia) a ostatním podmínkám. Tento princip musí respektovat i autoři učebnic. Hlavním činitelem zůstává učitel. Zásada přiměřenosti musí být zachována již při uvádění nové látky. Učitelův výklad má být promyšlený a proveden tak, aby mu rozuměli všichni (i méně nadaní žáci). Dále je důležité realizovat princip přiměřenosti při uspořádání cvičení. Přitom je třeba zachovávat pravidlo postupné gradace obtížnosti.

4. *Princip systematičnosti* I když primárním cílem cizojazyčného vyučování je osvojení schopnosti prakticky užívat daného jazyka v řečových dovednostech, je žádoucí, aby žáci v průběhu studia získali základní představu o celkovém systému jazyka, jemuž se učí. V podstatě jde o to, aby jednotlivé jazykové jevy (lexikální, gramatické, fonetické a pravopisné, popř. stylistické) nebyly předkládány žákovi k zapamatování a osvojení izolovaně, bez vztahu k ostatním jevům, s nimiž souvisejí. Totéž se týká i všech poznatků věcných (obsahových), ať jde o realie, literaturu atd. Princip systematičnosti tedy vyžaduje od učitele (a ovšem i od učebnice a všech studijních materiálů), aby učivo bylo ve vyučování náležitě uspořádáno, tj. aby mezi jeho jednotlivými částmi byly patrné vztahy a souvislosti vytvářející ucelený systém, byť i v přiměřeném-relativně omezeném-rozsahu (v souladu s principem přiměřenosti).

5. *Princip uvědomělosti* Tento přístup vede k trvalejším výsledkům v učení jazyku, je prostředkem překonávání negativních vlivů interference a urychluje proces osvojování jazyka. Uvědomělost v našem pojetí znamená: -pochopení významu jazykových jevů (slov, tvarů, konstrukcí) -pochopení analogií i rozdílů mezi jevy.

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

6. *Princip aktivity žáků* Aktivita žáků se má uplatňovat jak při prezentaci učiva, při jeho procvičování i opakování.

7. *Princip samostatné činnosti žáků* Návyk samostatné práce je třeba rozvíjet jak v hodinách cizího jazyka ve škole, tak v rámci domácích úkolů.

8. *Princip názornosti* Zdůrazňujeme-li význam názornosti v cizojazyčném vyučování, navazujeme tím opět na požadavky J.A. Komenského.

- Obvykle se rozlišuje názornost jazyková a nejazyková (věcná, materiální).
- Auditivní názornost se uplatňuje, jestliže žák vnímá zvukovou (akustickou) stránku jazyka.
- Při čtení jde o vizuální jazykovou názornost, pomocí níž se žák seznamuje s grafickou a pravopisnou stránkou daného jazyka.
- Nezbytná je dále názornost artikulačně motorická, jež se uplatňuje, kdykoli žák sám vyslovuje různé prostředky cizího jazyka.
- K písemné fixaci jazykových jevů slouží názornost grafomotorická, tj. psaní.
- V cizojazyčném vyučování se již tradičně využívá názornosti věcné, resp. předmětné, mimojazykové (extralingvistické).

9. *Princip diferencovaného přístupu k žákům* Tato zásada vyplývá z poznatků psychologie učení. Je účelné rozlišovat dva aspekty tohoto principu: zřetel k dané konkrétní třídě jako celku a zřetel k individuálním potřebám, zájmům a vlastnostem jednotlivých žáků. Jinak je třeba pracovat v počáteční výuce, jinak na středním stupni, konečně jinak u starších a jazykově vyspělejších žáků. Každý z nich je individualita s určitým stupněm schopností, s určitým způsobem práce, s určitými osobními zájmy a vlastnostmi atd. Učitel by měl své žáky po této stránce znát a uplatňovat diferencovaný přístup k nim. K učitelovu pedagogickému mistrovství patří i dovednost věnovat žádoucí pozornost jak žákům nadaným, tak i slabším. Je třeba záměrně uplatňovat určitou taktiku, aby slabším žákům byla dána možnost správného výkonu (např. formou lehčí otázky), a aby mohli být pochváleni i za drobný úspěch; velmi schopné žáky je třeba plně podceňovat k náročnějším výkonům.

10. *Princip pozitivní motivace* K nejdůležitějším zdrojům motivace patří osobnost učitele. Jestliže vyučující dovede navázat s žáky přátelský, lidský vztah (spojený ovšem s potřebnou náročností a důsledností) a dovede-li vytvářet příznivé pracovní ovzduší, v němž žáci s chutí pracují a práce se jim daří, pak to znamená velký přínos pro celkový úspěch výuky. Ke stimulaci zájmu o učení přispívá rezultativnost výuky. Žáci se vždy učí raději tehdy, pociťují-li úspěch při osvojování cizího jazyka. Vytváří se tím uzavřený motivační kruh: úspěch podporuje zájem a zájem a vede k úspěchu. Pozitivní motivaci navozuje i učitelova obratná metodická práce. Charakter cizojazyčného vyučování dává vyučujícímu možnost organizovat výuku rozmanitě,

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

střídat různé didaktické formy, zařazovat osvěžující prvky, k nimž patří zpěv písní, scénky, jazykové hry atd. Aktivita žáků, kterou dobrý učitel dovede podnítit, je rovněž významným motivačním činitelem.“

ROZVOJ MOTIVACE

Rozvoj motivace je nejdůležitějším faktorem zejména v počáteční výuce cizích jazyků. Motivace spolu s výběrem vhodných metod a forem práce spolurozhoduje o konečné úspěšnosti každého žáka. Motivace také souvisí se zvědavostí žáků poznat něco nového, dozvědět se informace o cizí zemi, jejích obyvatelích, zvyklostech atd. V tomto případě hovoříme o rozvoji tzv. interkulturní kompetence. Doporučujeme tedy vybírat taková témata, která pomáhají u žáků rozvíjet pochopení, toleranci k odlišnostem a jiným kulturním zvyklostem. Na komunikaci je kladen důraz zejména v počáteční výuce cizího jazyka. Obsah by měl být žákům zprostředkován názorně, hravou formou s použitím co nejvíce vizualizačních prvků. Základním prostředkem vizualizace je obrazový materiál, se kterým se žáci setkávají nejen v prostředí školy (učebnice, nástěnná zobrazení atd.), ale i v prostředí sociálních sítí, které jsou dnes velmi výraznou součástí jejich životů. Obrázky se tak stávají nositeli informací v jakékoli oblasti lidského života, včetně výuky cizích jazyků.

PRO ZAJÍMAVOST

Přidáme i názory Lojové (2008), podle které k zajištění úspěchu cizojazyčné výuky patří: kvalifikovanost učitelů, kvalitní metodika, humanizace vzdělávání, diferenciací a pohled na žáky se specifickými vzdělávacími potřebami. Ještě konkrétnější předpoklady úspěšné rané výuky cizích jazyků nalezneme u Naivara (2010), který cituje názory Djigunoviche a Vilkeho (2000, citováno in Johnstone 2002), kteří uvádějí např. intenzivní interakci ve třídě, až 45 minut denně, 5 dní v týdnu, skupiny o 10–15 žácích a učitele s plynulou znalostí jazyka, dobrou výslovností a intonací.

MOŽNOSTI ROZVOJE KREATIVITY

Podle Hartla, Hartlové (2000, s. 631) je kreativita schopnost, pro níž jsou typické takové duševní procesy, které vedou k nápadům, řešením, koncepcím, uměleckým formám, teoriím či výrobkům, jež jsou jedinečné a neotřelé.

V následující části textu se seznámíte s praktickými možnostmi/činnostmi, které lze ve výuce cizího jazyka (v našem případě německého jazyka) použít.

DRAMATIZACE

Dramatická výchova se nám jeví jako vhodný doplňující prostředek výuky cizího jazyka. Pavlovská (1998) hovoří o dramatické výchově jako o metodě práce, o pomůcce k osvojení

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

látky, rozvíjení fantazie a vnímavosti žáka. Je založena na prožitku, díky kterému si žák lépe zapamatuje a fixuje nové poznatky. Dochází k rozvoji kooperace, komunikativních sociálních i osobnostních kompetencí. Dramatizace přispívá k rozvoji kreativity svou spontánností, simulací reálných situací a také možnou improvizací. Právě v těchto tzv. neformálních situacích se žáci učí nejlépe. K tomuto účelu se v jazykové výuce velmi hodí pohádky. Texty pohádek jsou velmi vhodné k dramatizaci.

POHÁDKY

Podle Richtera (2004) nám pohádky zprostředkovávají nejen zábavu, prožívání nějakého emocionálního zážitku, ale také poznávání hodnot, vytváření a upevňování ideálů, rozvíjí sociální citění, myšlení, prožívání, umožní nám identifikovat se se vzory a chápat mezilidské vztahy. V jazykové výuce k tomu musíme nutně přiřadit mezikulturní souvislosti.

V současné době již celá řada jazykových učebnic obsahuje úryvky ze světoznámých pohádek, velmi často bývají součástí učebnicových sad v podobě CD nebo DVD. Jejich forma je plně didaktizovaná a je dána subjektivním pohledem autorů učebnic.

K práci s pohádkou, která je napsaná v cizím jazyce můžeme např. přistoupit v případě, že tuto pohádku žáci již znají z dětství (nebo její příbuznou variantu) nebo s ní pracovali v jiném předmětu ve škole (např. v rámci výuky českého jazyka a zmínky o pohádkách bratří Grimmů). Takto dětem usnadníme počáteční povědomí nejen o obsahu dané pohádky.

Hraní rolí: Principem hraní rolí je ztvárnění určité postavy, jejího chování a také identifikace s touto osobou. Žáci se snaží zachytit nejtypičtější chování určité osoby. Ve výuce cizího jazyka se jedná např. o role číšníka/servírky, prodavačky, stevarda, průvodce apod. Žáci se snaží co nejvěrohodněji simulovat reálnou situaci, které by nastala v komunikaci s těmito osobami na území země, jejíž jazyk se učí. Vytváříme tak uměle prostředí a simulujeme reálné situace.

PRAKTICKÁ UKÁZKA

Na příkladu německé pohádky „*Dornröschen*“ bratří Grimmů ukážeme několik možných aktivit, které je možné využít ve výuce německého jazyka.

Aktivita 1: Dříve než se žáci podrobněji seznámí s pohádkou, můžeme je nechat hádat o jakou pohádku se bude jednat. Nápodědou budou obrázky.

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

Aktivita 2: Co znamená *Rose mit Dornen*?

Aktivita 3: práce s ukázkou

„....Dornröschen sticht sich an der Spindel. Und Dornröschen fällt in einen tiefen Schlaf. Aber nicht nur Dornröschen schläft ein. Auch die Menschen im Schloss schlafen ein: Der König und die Königin. Der Koch. Die Diener. Und sogar die Tiere schlafen ein: Die Pferde im Stall. Die Tauben auf dem Dach. Und die Fliegen an der Wand. Jetzt ist es überall still...“

Žákům můžeme ukázat pouze tento úryvek z pohádky a můžeme je nechat hádat, v jaké fázi pohádky se tento text nachází. Následně můžou žáci zodpovídat otázky k obsahu textu.

Aktivita 4: práce s obrázky

Nejprve můžeme žákům ukázat obrázky. Lze je např. rozmístit na stůl, na podlahu. Žáky necháme seřadit obrázky podle správného pořadí, tak jak se pohádka udála.

A

B

C

D

E

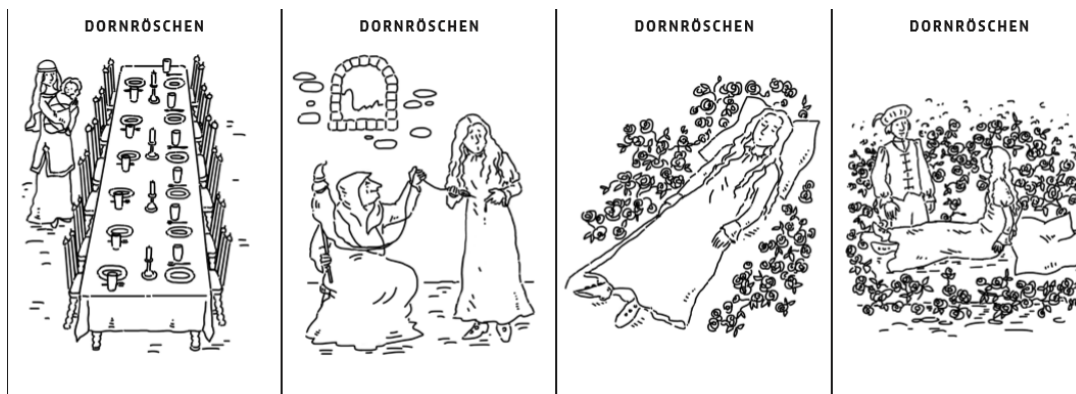
Aktivita 5: klíčová slova

Vytiskneme si klíčová slova k pohádce a rozmístíme je opět na samostatnou plochu. Aniž bychom se pokoušeli o přímý překlad klíčových slov, necháme žáky tato slova přiřadit k jednotlivým obrázkům. Trochu náročnější variantou je samostatné seřazování klíčových slov dle dějové linie pohádky.

Aktivita 6: živé sochy

Žáci mohou vytvořit tzv. živé sochy. Každý se identifikuje s nějakou pohádkovou postavou a zkusí vytvořit živou sochu. Ostatní žáci ve skupině hádají, o jakou postavu se jedná.

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

Zdroj: www.goethe.de

Aktivita 7: hádanka

Učitel má připravené určité konkrétní věty z pohádky a žákům je předčítá. Žáci mají hádat, která postava tyto věty pronesla. Tuto variantu můžeme rozšířit o možnost, že si žáci jednotlivé odpovědi zaznamenávají na papír a následně proběhne kontrola.

Aktivita 8: dramatické ztvárnění pohádky

Žáci se identifikují s jednotlivými postavami konkrétní pohádky, nacvičí mezi nimi dialogy. V rámci mezipředmětových vztahů (výtvarná výchova) mohou k pohádkovým příběhům vyrobit kulisy. Velmi oblíbené může být i hraní loutek.

Aktivita 9: vlastní pohádka

Žáci mohou vymyslet svou vlastní pohádku v cizím jazyce.

Aktivita 10: video

Práce s videem. Žáci mohou shlédnout pohádku ve formě videa.

VIDEO nalezneme pod odkazem: <https://www.youtube.com/watch?v=wESIPjGY2OU>

PRO ZÁJEMCE

Další pohádky bratří Grimmů nalezneme na stránce www.grimmstories.com (*Grimms Märchen* - alle Märchen der Brüder Grimm) pod odkazem:

https://www.grimmstories.com/de/grimm_maerchen/dornroschen

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

Tuto pohádku nalezneme také v hudební formě. Jedná se písničku neznámého autora z 19. století.

Písnička: „*Dornröschen war ein schönes Kind*“

Zdroj: <https://www.youtube.com/watch?v=9KgxEplqSI>

1. *Dornröschen war ein schönes Kind, schönes Kind, schönes Kind,
Dornröschen war ein schönes Kind, schönes Kind.*

2. *Dornröschen, nimm dich ja in acht, ja in acht, ja in acht!
Dornröschen, nimm dich ja in acht, ja in acht.*

3. *Da kam die böse Fee hinein, Fee hinein, Fee hinein,
da kam die böse Fee hinein, Fee hinein.*

4. *Dornröschen schlafe hundert Jahr, hundert Jahr, hundert Jahr,
Dornröschen schlafe hundert Jahr, hundert Jahr.*

5. *Da wuchs die Hecke riesengroß, riesengroß, riesengroß,
da wuchs die Hecke riesengroß, riesengroß.*

6. *Da kam der junge Königssohn, Königssohn, Königssohn,
da kam der junge Königssohn, Königssohn.*

7. *Dornröschen, wache wieder auf, wieder auf, wieder auf,
Dornröschen wache wieder auf, wieder auf.*

8. *Da feierten sie das Hochzeitsfest, Hochzeitsfest, Hochzeitsfest,
da feierten sie das Hochzeitsfest, Hochzeitsfest.*

9. *Da jubelte das ganze Volk, ganze Volk, ganze Volk,
da jubelte das ganze Volk, ganze Volk.*

Celý text písničky a některé doporučené aktivity jsou k nalezení na: www.heilpaedagogik-info.de.

Strophe: Kinder tanzen im Kreis herum

Strophe: Kinder erheben warnend den Zeigefinger

Strophe: Die böse Fee tritt in die Mitte des Kreises

Strophe: Die böse Fee singt diese Strophe alleine, verlässt danach den Kreis, alle legen sich schlafen.

Strophe: Alle Kinder heben die Arme hoch, rücken näher zusammen und bilden eine große Hecke.

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

Strophe: Der junge Königssohn durchdringt die Hecke, die Kinder gehen ein Stück auseinander und senken ihre Arme.

Strophe: Der Königssohn singt diese Strophe alleine.

Strophe: Dornröschen und der Königssohn tanzen in der Mitte, alle anderen tanzen im Kreis um das Paar herum.

Strophe: Jedes Kind sucht sich jetzt einen Partner aus und alle tanzen.

LITERATURA

BLAŽEK, BOHUSLAV A OLMROVÁ, JIŘINA. Krása a bolest: úloha tvořivosti, umění a hry v životě trpících a postižených. 1. vyd. Praha: Panorama, 1985. 413 s. Pyramida.

KASÍKOVÁ, HANA. *Kooperativní učení, kooperativní škola*. Vydání 3., rozšířené a aktualizované. Praha: Portál, 2016. 157 stran. ISBN 978-80-262-0983-6.

KOTÁSEK, JIŘÍ, ed. et al. Národní program rozvoje vzdělávání v České republice: bílá kniha. [Praha]: Tauris, 2001. 98 s. ISBN 80-211-0372-8.

LOJOVÁ, G. Quality versus quantity in foreign language primary education. In LOJOVÁ, G.; KOSTELNÍKOVÁ, M. (Eds.). *ELT in Primary Education: international conference*. Bratislava: PdF UK, 2008, s. 20-24.

NAJVAR, PETR. Raná výuka cizích jazyků v České republice na konci 20. století. 1. vyd. Brno: Paido, 2010. 131 s. Pedagogický výzkum v teorii a praxi; sv. 18. ISBN 978-80-7315-200-0.

OREŠIČ, HERTA. *Zwei Fremdsprachen im Grundschulcurriculum/Dva cizí jazyky v kurikulu základní školy/*. In: 4. Mezinárodní záhřebská konference. *Evropa – Střední Evropa – Středozeří. Vícejazyčnost jako předpoklad kulturní rozmanitosti a integrace v Evropě. KD-Info. Prakticky orientovaný časopis chorvatských učitelek němčiny, ročník 11/ č. 20 – zvláštní vydání – zpráva z konference 2001, str. 66–71.*

PAVLOVSKÁ, Marie. Dramatická výchova. [Ostrava]: Item, 1998. 22 s. Item. Literatura. Literatura. LZ; 45. ISBN 80-7204-071-5.

RICHTER, LUDĚK. Pohádka-- --a divadlo. Vyd. 1. Praha: Dobré divadlo dětem, 2004. 94 s. ISBN 80-902975-2-8.

WIDLOK, BEATE, PETRAVIĆ, ANA, ORG, HELGI, ROMCEA, RODICA. *Norimberská doporučení k ranému osvojování cizího jazyka*. Nové zpracování. Goethe-Institut e.V., München 2010.

WIDLOK, BEATE et al. *Norimberská doporučení k ranému osvojování cizího jazyka: nové zpracování*. Praha: Goethe-Institut, ©2010. 39 s.

Podpora moderních trendů ve vzdělávání v pregraduální přípravě budoucích pedagogických pracovníků na Univerzitě Palackého v Olomouci

Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2017/2018. Výroční zpráva české školní inspekce za školní rok 2017/2018. Vydala Česká školní inspekce. Praha, 2018. ISBN 978-80-88087-20-5. Elektronická verze publikace je dostupná na www.csicr.cz.

Písnička: „*Dornröschen war ein schönes Kind*“. Online. Dostupné na: <https://www.heilpaedagogik-info.de/kinder-lieder/1775-dornroeschen-war-ein-schoenes-kind.html>

Obrázky a video k pohádce Dornröschen: zdroj: online. Dostupné na <https://www.youtube.com/watch?v=wESIPjGY2OU>